

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 28. aprila 1927.

Telefon št. 2552

ŠTEV. 48.

Težnje našega trgovstva.

Ze v splošnem poročilu, ki smo ga priobčili v zadnji številki o poteku zborovanj v Ptuj, smo povedali, da je bilo v predpisanem roku stavljenih za občni zbor Zveze gremijev 48 predlogov, o katerih se je razpravljalo na predkonferenci v soboto popoldne. Ze samo dejstvo, da se je podalo tako veliko število predlogov, nam v dovolj jasni luči kaže, v kako razdrapanih razmerah mora poslovati danes naš trgovec.

Ponajveč se v predlogih pritožuje naše trgovstvo radi neureditve vprašanja odpiranja in zapiranja trgovin, nedeljskega počitka, zaposlitve vajenstva in drugih vprašanj, ki so odprta izza izdaje zakona o zaščiti delavcev in ki postajajo z dneva v dan bolj akutna a jih nobena vlada noče definitivno urediti.

V mnogih predlogih se zahteva postrežno prakso pri reševanju dispensnih prošelj, da se trgovina ne napolni z elementi, ki za njo nimajo kvalifikacije. Sem spadajo tudi mnogi predlogi, v katerih se zahteva, da se določi za sprejem vajenca gotova starost in izobrazba.

Največ predlogov seveda se tiče davčnih in taksnih vprašanj, v mnogih se pa tudi zahteva izboljšanje prometnih, zlasti poštih razmer.

Naj v naslednjem vsaj po vsebini navedemo iznešene predloge:

Predvsem se je razpravljalo o predlogih Gremija trgovcev v Ljubljani za čimprejšnje donošenje zakona o gospodarskem svetu, glede uporabe sklada za brezposelne, glede razširjenja davčnih komisij za davek na poslovni promet, glede uvajanja novih oblastnih davštin, glede diferenciranja pristojbin za pisemske pošiljke in upeljave znižane pristojbine za pisemske loko pošiljke, glede uporabe ugodnosti § 13 a, odstavek 6 obrtnega reda za podeljevanje pregleda usposobljenosti imetnikom prostih trgovskih obrtov, dalje glede delovanja komisije za terjatve proti bivšemu erarju in glede odprave davka na poslovni promet. Končno glede zgradbe poštne-čekovnega urada v Ljubljani in glede ublažitve lestvice za dohodnino. O posameznih predlogih se je razvila mestoma obširnejša debata, dočim je bila večina brez debate soglasno sprejeta.

Predloge so utemeljevali gg.: Kostevc, V. Turk, Sterk in tajnik Šmuc.

Nato so prišli v razpravo predlogi Gremija za srez Ljubljana-okolica, ki se tičeje reforme taksnega zakona, davčnih plačilnih nalogov, varnostnih ukrepov proti konkurenci gospodarskih in pridobitnih zadrug in določitve 18. leta kot normalne starostne mere za sprejemanje v učno razmerje v trgovini. Poleg tega je stavljal gremij tudi še razne predloge za izboljšanje telefonskega omrežja v ljubljanski okolici.

Predloge ljubljanskega okoliškega gremija so utemeljevali gg.: Šporn, Jeločnik, Zorc in tajnik Šmuc.

Gremij trgovcev Maribor zahteva v svojih predlogih poostrežev kontrole nad delovanjem inozemskih potnikov in njihovem tkzv. detajlnem potovanju, glede čimvečje omejitve, odnosno odprave krošnjarijenja z manufakturo in konfekcijo, glede ukinitve zakona o pobijanju draginje, glede zamenjave pokvarjenih in poškodovanih poštih vrednotnic in finančnih vrednotnic, glede dopustne tolerance za ambalažo pri poštinih paketih, glede delovnega časa za tratike in glede prodaje raznih predmetov po brivcih in končno glede voznih olajšav za trgovske

potnike in izplačevanja dajatev od strani trgovske bolniške blagajne.

Za Gremij trgovcev v Mariboru sta stala predloge in jih utemeljevala gg. Ferdo Pintar in Branko Mejovšek.

Gremij trgovcev v Celju je stavljal ponovno predlog za uvedbo dopisnic večga formata, glede izboljšanja telefonskih naprav, ustanovitve carinskega biroja v Ljubljani, odprava takse na vozila, pravilnika o delovnem času, uvedbe nakazničnega prometa z inozemstvom in znižanja provizije za dobavo valut potom pooblaščenih bank, ter enakomernješe porazdelitve kreditov pri Narodni banki, končno glede znižanja potniških in blagovnih tarif ter poštne paketnih pristojbin. Tudi je predlagal gremij najostrejši protest proti določbam finančnega zakona glede povečanja davčne obremenitve za privatne nameščence.

V imenu Gremija trgovcev v Celju je govoril načelnik g. R. Stermecki.

Srezki gremij trgovcev Celje-okolica - Gornji grad - Šmarje je stavljal cel niz predlogov, ki naj bi služili za čim enotnejšo ureditev notranjega poslovanja trgovskih gremijev. Ti predlogi se nanašajo na predkvalifikacijo trgovskega vajenstva in zdravniški pregled vajencev, na kontrolo zaposlenosti vajencev, na vajenske komisije, učna pisma in spričevala, na sprejemanje trgovskega po-

možnega osebja, razveljavljenje učenih pogodb in spričeval, vodstvo podružnic, legitimacije trgovskih potnikov, učna spričevala vajencev pri konzumnih družtvih, ki niso včlanjeni pri gremijih ter na članstvo konzumnih društev pri gremijih, končno glede nedopustne reklame in pravilnika o delovnem času ter samopomoči za slučaj smrti.

O predlogih se je razvila živahna debata, posebno glede delovnega časa in glede zaposlitve vajencev pri stariših, nakar je bil tozadnelni del predloga umaknjen.

Predloge celjskega srezkega gremija je utemeljeval tajnik g. Vebler.

Končno so prišli na razpravo še predlogi gremija Konjice glede delovnega časa, Novo mesto glede krošnjarijenja in omejitve železniškega prometa na progah dolenskih železnic ter gremija Radovljica glede prodaje zadržan na nečlane. Za konjiški gremij je stavljal predloge g. Martin Šumer, za novomeški g. Ed. Kastelic, in za radovljiški gremij g. Leop. Fürsager.

Na predlog zveznega tajnika g. Ivana Mohoriča je občni zbor pooblastil načelstvo Zveze, da izvede formulacijo in stilizacijo načelno sprejetih predlogov ter jih sporoči na merodajna mesta.

Položaj trgovstva v Sloveniji leta 1926.

(Tajniško poročilo g. I. Mohoriča, za občni zbor Zveze gremijev dne 24. aprila 1927 v Ptuj.) (Konec.)

6. Bolniško in nezgodno zavarovanje. Zavarovanje samostojnih trgovcev.

Med nadaljnimi nalogami gremijev je skrb za humanitarne in socialne naprave za svoje člane in pripadnike. Sem spada predvsem bolniško, nezgodno in pokojninsko zavarovanje pripadnikov in socialna skrb za samostojne člane.

Meseca novembra nam je pričela pretiti velika nevarnost, da zgubimo samostojno trgovsko bolniško blagajno. Jeseni je središnji urad za zavarovanje delavcev bil izdal mahoma ukrep, da se ima do konca izvršiti likvidacija trgovskega bolniškega in podpornega društva in prenesti agende na okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Proti temu ukrepu je Zveza z ostalimi trgovskimi organizacijami pokrenila takoj potrebne korake, da se likvidacija odloži ter da se v novem finančnem zakonu doseže zakonita določba, po kateri bi imelo imenovano društvo zasiguran trajen nadaljnji obstoj in nemoteno delovanje kot krajevni organ središnjega urada. Akcija je imela uspeh in v finančni zakon za leto 1927/28 je bil pod čl. 285 sprejet tozadnelni amandma.

O stanju in razvoju trgovske bolniške blagajne navajamo v naslednjem nekaj informativnih števil. Število zavarovanih članov je znašalo leta 1926 povprečno 4362. Od tega je bilo 2673 moških in 1689 ženskih. Po mezdnih razredih jih pripada največ v prvi polovici leta 1926 v 17. razred, in sicer povprečno 2540, a pozneje v drugi polovici isto število v 18. razred. V peti mezdni razred jih spada okroglo 620 zavarovancev, nato sledi 16. razred s povprečno 400 zavarovanci in v 15. razred 240 zavarovancev.

Delodajalci so plačali prispevkov za bolniško zavarovanje za vsakega zavarovanega pripadnika mesečno

povprečno 55.20 Din, ali letno 662.40 Din. Pri 4362 članih znaša to skupno Din 2.878.906.

Po krajevnih okoliših pripada na ljubljanski okoliš 2530 zavarovancev, na celjski okoliš povprečno 750 in na mariborski 1130.

Povprečno število delanezmožnih članov je znašalo 49. V bolnicah je bilo povprečno 41 članov. Povprečno število ambulantno se zdravčih članov 740 moških in 218 ženskih. Povprečno število obolelih družinskih članov pa znaša 381.

Od vseh izdatkov pripade v preteklem letu na dajatve:

	Din	%
za hranarino	485.147	16-50
za zdravniške stroške	629.678	21-54
za nego zob	167.751	5-74
za zdravila	339.356	11-61
za bolnice	235.411	8-05
za porodniške podpore	32.393	1-11
za dečje opreme	74.411	2-55
za zdravilišča	35.116	1-89
za pogrebne	25.524	0-87

Upravni stroški so znašali Din 376.637-59 ali 12-87% vseh izdatkov, kar je označiti z ozirom na sedanje prilike za popolnoma odgovarjajoče.

O pokojninskem zavarovanju Zveza za leto 1926 še ni prejela podatkov ter jih bo objavila naknadno.

V ostalem je v socialno-humanitarnem oziru vsem gremijem lahko vzor mariborski mestni gremij. Ta ima za humanitarne svrhe svojih članov in pripadnikov sledeče sklade: vajenski sklad, podporni sklad za onemogle trgovce in pomočnike, ustanovo Simona Novaka za obubožane in onemogle trgovce, sklad za Trgovski dom in bolniško blagajno samostojnih trgovcev. Zeleti bi bilo, da se slične institucije osnujejo pri vseh gremijih.

Kakor se iz gornjih navedb vidi, se je delo Zveze in vseh gremijev v preteklem letu zadovoljivo razvilo in napredovalo in imamo zabeležiti sko-

ro v vseh smereh tudi lepe konkretne uspehe našega stvarnega gospodarskega dela. Mnogo akcij je še v teku, toda še niso dozorele do končne rešitve. Čaka pa nas tudi mnogo novega dela. Glede bodočega dela se omejujem tu le na označitev nekaterih najvažnejših vprašanj, pri katerih bo tudi slovensko trgovstvo poklicano, da odda svoje mišljenje, menda pa tudi primorano, da inicijativno brani in ščiti interese svojih članov. To so predvsem vprašanje novih oblastnih taks, trošarin in davkov, ki se jih namerava vpeljati, kakor tudi vprašanje definitivne in enotne ureditve direktnih davkov za celo državo. Po napovedi g. finančnega ministra ima priti v kratkem tudi do definitivne stabilizacije dinarja, vprašanje, ki bo za trgovske kroge izredne važnosti. Stojimo pred komercijalizacijo državnih železnic, potom katere naj bi se sanirale naše prometne razmere, kakor tudi pred vrsto važnih trgovskih pogodb z inozemskimi državami, ki so za naš izvoz in uvoz odločilnega pomena. V ministrstvu trgovine in industrije se izdeluje zakon o nečedni tekmi, katerega moderniziranje v spričo nastalih razmer vedno bolj potrebujemo. Vsa ta vprašanja nalagajo Zvezi mnogo dela, ki ga bo mogla izvršiti z vsestransko podporo včlanjenih gremijev. Zato upam, da bo prihodnje leto, leto še intenzivnejšega in poglobljenega sodelovanja vseh gremijev z Zvezo za napredek in v zaščito slovenskega trgovskega stanu.

Izprememba v načinu veleprodaje soli.

Prodaja soli na debelo se pri nas popolnoma zadovoljivo razvija. Kljub temu pa uprava monopolov s sedanjim načinom veleprodaje poton založišč soli ni zadovoljna, češ da so razlike v prodaji soli na drobno med posameznimi kraji naše države še vedno previsoke in da je treba kaj ukreniti, da se preprečijo spekulacije s tem konzumnim predmetom na škodo konzumentov. Veleprodajo namerava preurediti v celi kraljevini tako, kakor je urejena že v Bosni in Hercegovini ter v Dalmaciji. V teh pokrajinah se prodaja sol na debelo poton zakupnikov, kateri dobivajo za ta posel določeno, odnosno pogojeno provizijo za trud in režijske stroške.

Z oddajo veleprodaje soli na omenjeni način omogoča po mnenju monopolne uprave otvoritev založišča soli v vsakem večjem kraju, kjer prometne in gospodarske prilike dopuščajo. Pri teh založiščih bi se prodajala sol po cenah, katere določi monopolna uprava.

Založišče soli bi se otvorilo v glavnem kraju vsakega okraja, v večjih krajih, kjer ni sreskega poglavarstva ali pa v kraju, kjer se izkaže po prometnih in gospodarskih prilikah dotičnega okraja za najpripravnješi za založišče soli.

Kakor čujemo iz zanesljivega vira, je misel za osnovanje založišč soli že toliko dozorela, da se že v kratkem razpišejo licitacije za oddajo prodaje soli v zakup.

Ako nam je zavzeti stališče glede nameravane preureditve se moramo odločno izjaviti proti taki preureditvi, ki odvzame naši trgovini zopet en predmet, pri katerem je sicer zaslužek minimalen, vendar pa še vedno tolik, da ne moremo kratkoma odreči se

temu predmetu. Sol je predmet, kojega mora vsak specerist prodajati ne glede na dobiček, da si pridobi in ohrani odjemalce tudi za druge predmete. Kar velja za veletrgovino, velja tudi za nadrobno prodajo. Niti grosist niti detaljist ne išče in ni nikdar iskal pretiranega zasluga pri prodaji soli iz enostavnega vzroka, ker je v tem predmetu konkurenca tako razvita, da je izključeno, da bi mogel kak posameznik zahtevati za sol pretirane cene in s tem oškodovati konzumente. V tem oziru ni čuti v Sloveniji nikakih pritožb. V cenah so med posameznimi kraji jako neznatne razlike. Razlike ne povzročajo trgovska spekulacija ampak edino večji ali manjši stroški za prevoz iz založišča na kraj prodaje. Sedanja prodaja soli je tudi tako urejena, da je spekulacija ali celo navijanje cen popolnoma izključeno. Vsakdo si more namreč nabaviti sol v neposredni prodaji v monopolnem založišču brez predhodne dovolitve v najmanjši količini 50 kg. Prodaja soli potom monopolnega založišča je v Sloveniji zadovoljivo urejena in se brez vsakih pritožb povoljno razvija.

Oddajo soli potom zakupov se je v Sloveniji že enkrat izkušalo urediti, a se ta poizkus ni obnesel, ker je povzročil monopolni upravi celo izdatno škodo.

Ako monopolna uprava že hoče preurediti prodajo soli, ima veliko hvaležnejših nalog, kakor ustvarjanje novih založišč. Skrbi naj za boljše kakovost soli in omogoči, da bo pri monopolnem založišču mogoča dobava vseh vrst in da ne bodo oni, kojim ne konvenira blago slabše kvalitete, prisiljeni se obračati za boljše blago v Zagreb in v druge kraje, kjer so si znali posamezniki zagotoviti boljše blago na katere smo navezani, ako hočemo postreči naše odjemalce s soljo, kakoršno zahtevajo.

Ako monopolna uprava ni v položaju, da založi svoja založišča tudi s prvovrstnim blagom, naj dovoli izuzetno od člena 1. zakona o monopoli soli uvoz tudi privatnikom proti plačilu monopolne takse in bomo brez dvoma kljub še danes neizpremenjeni taksi v položaju, da nudimo našim odjemalcem boljše in cenejše blago nego ga nam nudi danes monopolna uprava.

Obenem pa moramo odločno protestirati, da se neutemeljeno navaja za razlog preureditve pretirana spekulacija s soljo. V Sloveniji, kakor rečeno, s soljo nikdo ne spekulira, če so se pa razvile s tem predmetom spekulacije izven Slovenije je pa monopolna uprava brez dvoma sama kriva, ker brez njene pripomoči bi posamezniki ne dobili nikakega monopola na boljše blago. Za preprečitev takih spekulacij pa ni treba preurediti veleprodaje soli, ampak je bilo treba samo vsa založišča založiti tudi z boljšim blagom, pa bodo spekulacije kmalu pojenjale.

PROMET POŠTNE HRANILNICE Z INOZEMSTVOM.

Promet poštne hranilnice z inozemstvom se zbog omejitve pravilnika za promet z devizami in valutami ne more prav razviti. Naša poštna hranilnica ima poslovne stike samo z Zedinjenimi državami Severne Amerike in Kanade. Promet z Zedinjenimi državami in Kanado kaže sledeče rezultate: Tekom leta 1926. je došlo preko poštne hranilnice iz Zedinjenih držav v našo državo 21240 nakaznic v skupnem znesku 583.705 dolarjev, t. j. 32.032.627 Din, a preko poštne hranilnice se je odposlalo v Zedinjene države 463 nakaznic za 32.282 dolarjev, t. j. 1.828.791 Din. Iz Kanade pa je došlo v našo državo 1058 nakaznic za 44.451.47 dolarjev, odnosno 2.512.487 Din, a v Kanado pa se je poslalo preko poštne hranilnice 6 nakaznic za 422 dolarjev, odnosno 23.917 Din. — V interesu neovirane trgovine bi bilo želeli, da se omejitve z devizami in valutami vsaj toliko omilijo, da bi bil mogoč čekovni promet tudi z našimi sosednimi državami, ki bi bil za našo trgovino ogromne važnosti.

Občni zbor Gremija trgovcev za politični okraj Slovenjgrдец in Prevalje.

Dne 21. aprila 1927 se je vršil ob 11. uri dopoldne v dvorani gostilne Eichholzer v Slovenjgradu 7. redni občni zbor Gremija trgovcev za politični okraj Slovenjgrдец in Prevalje. Ob številni udeležbi članstva (95) je ob 12. uri otvoril načelnik gremija g. Janko Klun občni zbor ter pozdravil predsednika Zveze trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo g. veletržca Vilko Weixla in vse navzoče.

Iz izžernega poročila g. Kluna posnemamo, da se je gremijalno načelstvo od ustanovitve od leta 1921 pa do danes udeleževalo pri vseh najvažnejših gospodarskih vprašanjih ter sodelovalo pri neštetihih spornih vprašanjih, ki se tičejo interesov članstva. Posebno pažnjo je načelstvo polagalo lesni stroki kakor tudi krošnjarstvu in konsumnim društvom.

Nato je predsednik Zveze trgovskih gremijev in zadrug g. Vilko Weixl pozdravil navzoče v imenu Zveze ter podal obširno in izžerno poročilo o delovanju Zveze. Poročal je nadalje o akcijah Zveze v davčnih zadevah, glede krošnjarstva, sejmarnstva, inozemskih potnikov, o poštnih in telefonskih pristojbinah, važnosti lesne trgovine, železniških tarifnih pogajanj, o ležarinskih prostorih itd. Posebno je poudarjal važnost glede osnovanja posameznih pododborov, ki bodo delovali in zastopali interese posameznih strok, zlasti lesnih.

Poročilo g. načelnika Kluna, kakor tudi g. Predsednika Zveze so navzoči sprejeli z navdušenim odobravanjem. Zapisnik zadnjega občnega zbora se je prečital ter vzel odobrilno na znanje.

Iz tajnikovega poročila je razvidno, da se je vršilo 27. maja t. l. v Dravogradu šesto obče zborovanje gremija in 4 odborove seje. Razen vodenja evidenčnih knjig trgovskih nastavljenec, obrtnih registrov, blagajniške knjige in računov je bilo odposlano na razna oblastva, srezka poglavarstva, velike-mu županu mariborske oblasti, raznim ministrstvom, Zvezi trgovskih gremijev ter Zbornici 470 spisov. Na posamezne stranke se je pa odgovorilo z 1200 dopisi, tako da je znašalo skupno administrativno poslovanje v lanskem letu 1670 spisov.

Iz statistike posnemamo, da šteje gremij 493 članov, od katerih je 250 lesnih trgovcev, 144 trgovin z mešanim blagom in branjevcev in 79 raznih malih trgovcev. V prejšnji poslovni dobi je bilo prijavljenih 27 obrtov, 43 pa odjavljenih, 33 pa jih začasno ne izvršuje. Trgovskih pomočnikov je 113, 71 moških in 42 žensk. V letu 1926 je bilo sprejetih 44 vajencev, oproščenih pa 44. Z 31. decembrom 1926 je ostalo 94 vajencev.

Iz računskega zaključka iz l. 1926 je razvidno, da so znašali skupni dohodki v letu 1926 Din 85.698.49, izdatki pa Din 31.330.60, tako da je ostalo koncem leta v blagajni 54.367 dinarjev 89 par.

Obračun za leto 1926 in proračun za leto 1927 sta bila soglasno odobrena s pripombo, da se postavka od 500 Din članarine za tujski promet uvede v proračun in krije eventualno iz prihrankov.

Računska pregledovalca g. Anton Lavre in Ferdo Škof sta podala poročilo, da sta našla vse račune in blagajniške knjige v najlepšem redu, ter predlagala načelstvu absolutorij in zahvalo za vestno poslovanje.

Nato se je razpravljalo o spremembi gremijalnih pravil in sicer § 11 in 14 tako, da znaša vpisnina za vajence sedaj 40 Din in oprostnina 70 Din. § 11. lit. g. se spremeni sledeče: Trgovci sme imeti enega in na vsaka dva trgovska pomočnika še po enega vajenca in skupno ne več kot tri vajence. Inkorporacijska pristojbina se je določila za vsakega člana, ki na novo pristopi k gremiju, v sledečem iznosu: Delniške družbe 2000 Din, trgovine z mešanim blagom, z lesom, deželni pridelki, vinom na debelo, brez ozira na kraj 1000 Din. Za male

obrate 500 Din. — Vse spremembe so bile soglasno sprejete. Letna doklada članom se je določila na 40 Din letno in za vsakega trgovskega pomočnika in vajenca še po 10 Din.

Nato so sledile volitve novega odbora.

Pred volitvijo je g. načelnik Janko Klun v jedernatih besedah predočil navzočim članom važnost funkcij članov gremijalnega odbora, kateri se morajo v polni meri zavedati svojih težkih nalog in dolžnosti, ki so v zvezi z izpolnjevanjem dolžnosti gremijalnega odbornika. Po tričetrturnem odmoru se je sestavila stanovska lista neglede na politično pripadnost, ki je bila po razglasenju soglasno sprejeta. Izvoljeni so bili soglasno sledeči člani: Načelnikom gremija dosedanji načelnik g. Janko Klun, trgovec v Slovenjgradu, kot prvi namestnik Simon Blatnik, trgovec v Velenju, II. namestnik, Peter Mravljak, lesni trgovec v Vuhredu; kot odborniki gremija pa: Ivan Senica, trgovec v Soštanju; Alojzij Remic, trgovec v Dravogradu; Fran Canjko, vnotržec, Slovenjgrдец; Josip Druškovič, trgovec, Slovenjgrдец; Fran Markič, lesni trgovec, Slovenjgrдец; Alojzij Peče, trgovec, Črna; Jakob Jaš, trgovec, Št. Ilj. pod Turjakom; Josip Kvartič, lesni trgovec, Velenje; Janko Pahernik, lesni trgovec, Vuhred; Ferdo Škof, trgovec v Stražah.

Kot namestniki odbornikov: Anton Lavre, trgovec, Slovenjgrдец; Pavel Minašek, trgovec, Vuhred; Ferdo Šotel, lesni trgovec, Turška vas; Maks Punzengruber, trgovec, Črna; Ivan Rojnik, trgovec, Slovenjgrдец.

Kot odbornik Zveze: Načelnik Janko Klun.

Kot delegati Zveze za občni zbor: Janko Klun, Simon Blatnik, Peter Mravljak, Fran Canjko, Ivan Vrhnjak, ml.

Kot namestniki delegatov: Ivan Senica, Alojzij Remic, Josip Druškovec, Fran Markič, Alojzij Peče, vsi trgovci.

Računskim preglednikom sta bila izvoljena: Ivan Vrhnjak in Ivan Smolčnik.

V razsodišče: Predsednik Janko Klun in kot člana: Anton Lavre in Ivan Rojnik.

Pri slučajnostih je bil soglasno sprejet predlog g. Kluna, da pristopi gremij kot redni član »Tujsko prometne zveze« v Mariboru.

Nato se je g. predsednik Zveze Vilko Weixl obširno bavil z stanovskim glasilom »Trgovski List« ter omenjal njega važnost z ozirom na naš gospodarski položaj ter priporočal vsem navzočim, da se naročijo na svoje glasilo, ker le z uplivnim in močnim glasilom je dana možnost, da bo trgovstvo našlo pri merodajnih faktorjih oni odmev, ki mu po številu in ugledu gre.

Po izžernem dnevnem redu se je g. načelnik Klun navzočim zahvalil za številno udeležbo ter zaključil občni zbor ob 15. in tri četrt popoldne.

Iz tega poročila vidimo, da je Gremij trgovcev v Slovenjgradu v svojem poslovanju izredno agilen ter ga po vsej pravici prištevamo med prve naše stanovske organizacije. Zasluga za to gre predvsem agilnemu načelniku g. Janku Klunu, ki v svojih prizadevanjih za dobrobit članstva ne štedi ne na času, ne na trudu.

OTVORITEV MEDNARODNE ŽITNE KONFERENCE V RIMU.

Dne 25. t. m. je bila otvorjena v prostorih mednarodnega zavoda za poljedelstvo v Rimu mednarodna žitna konferenca. Konferenco je otvoril s kratkim govorom predsednik zavoda De Michelis, ki je pozdravil delegate raznih držav. Za njim je povzel besedo Mussolini, ki je v daljšem govoru pozival evropske države k tesnemu sodelovanju za izvojevanje žitne bitke. Po govoru Mussolinija je bila otvoritvena seja zaključena. Ob 12. uri in tekom popoldneva sta se vršili dve plenarni seji. Drugi dan so pričele zborovati posebne komisije. Konferenca bo zaključila svoje delo v petek dne 29. t. m. Tega dne se bo vršil na čast delegatom slovesen sprejem na Kapitolju.

Stroge mere proti insolventnim trgovcem v Latvi.

Parlamentu v Rigi je bil predložen zakonski osnutek, ki predvideva za one trgovce, ki postanejo insolventni, uprav drakonične kazni in mere. — Po tem načrtu ima sodišče pravico, plačila-nesposobnega dolžnika zapreti. Dalje je za komanditne in javne trgovske družbe predvideno, da jamčijo zanje njihovi družabniki osebno. V slučaju, da postane insolventna kaka akcijska družba, jamči zanjo njen poslevedeči ravnatelj osebno, če tega ni, pa predsednik upravnega sveta ali katera druga odgovarjajoča uradna oseba. Pri tem morajo biti imenovane osebe do šest mesecev pridržane v zaporu.

Ta zakon, če stopi v veljavo, upamo, bo gotovo rodil dobre posledice in reduciral nemoralo, ki se je v trgovini razpasla, ali bolje, izločil bo iz trgovine vse one, ki vanjo ne spadajo, ali pa so postali trgovci le vsled golega slučajja.

To je v Rigi. In pri nas? Človek, ki ima vsak dan priliko opazovati vse težave današnje trgovine in gospodarstva, bo mnenja, da bi še gornji zakon pri nas dosti ne opravi. Razmere so take, da je človeka sram. Zgodilo se je, da je neka naša tvrdka prejela od svojega odvetnika v vzhodnih krajih države sporočilo, da je vsako postopanje proti njenemu dolžniku že vnaprej obsojeno na neuspeh in sicer iz razloga, ker ima dotičnik tako zaslonbo pri stranki, da mu je nemogoče priti do živega. Ta dolžnik je bil že eksekviran, je potem prosil, da sprejme dotična tvrdka v kritje menice, kar je ta tudi storila in je v času, ko so menice dospеле, prišel v konkurz. Ali bi v takih razmerah uspelo sodišču, da n. pr. dolžnika zapre. Mislimo, da ne.

Ta slučaj gotovo ni osamljen. Enako gorostasni skandalov je še mnogo in dolgo bo trajalo, predno nam bo mogoče naše gospodarsko življenje prestrojiti in ga postaviti na zdravejšo bazo, na bazo absolutnega poštenja in zaupanja, ki ga je danes čezdalje manj.

† VINKO KISIČ.

Dne 25. t. m. je preminul v Splitu glavni urednik »Nove Dobe« Vinko Kisič. S pokojnikom leže v grob vzor jugoslovenskega novinarja, odličnega literata, neustrašnega boreca za uresničenje jugoslovenske ideje.

Rojen v Dubrovniku 1879, je tam posejal gimnazijo. Vsled političnih borb je pa moral 1895. zapustiti gimnazijo. Odsel je v Split, kjer se je neumorno trudil, da si je pridobil vzgojo in vse znanosti, ki mu jih ni mogla nuditi šola. Pečal se je podrobno z literaturo, ne samo hrvaško, srbsko in slovensko, ampak zlasti tudi s francosko in italijansko. Prevedel je tudi mnoga dela iz francosčine in italijansčine. Njegovi talenti so opozorili nanj zlasti uredništvo »Narodnega lista«, ki je izhajal v Zadru pod vodstvom Jura Biankinija. »Narodni list« je pokojni Kisič dvignil do zavidljive višine in ugleda. Ko se je leta 1918. med rodoljubi v Splitu pojavila želja po osnovanju lastnega narodnega glasila, je bil tudi Kisič pozvan k sodelovanju, in je postal glavni urednik tega uglednega lista. Poleg tega je bil pa pokojni Kisič tudi sotrudnik pri mnogih drugih listih, a se je razen tega vedno intenzivno pečal z literaturo in je sam izdal mnogo svojih del.

Velike zasluge si je pridobil tudi za poglobitev novinarske stanovske organizacije in »Jugoslovansko novinarsko udruženje« bo njegovo pomoč težko pogrešalo.

Bodi idealnemu in nesebičnemu narodnemu delavcu lahka zemlja domača! Slava njegovemu spominu!

NAŠE POSOJILLO V AMERIKI.

Dne 26. aprila se je v New Yorku pričelo podpisovanje posojila jugoslovanske Državne hipotekarne banke v iznosu 12 milijonov dolarjev. Zanimanje za posojilo je v ameriških krogih izredno veliko. Pričakovati je, da bo posojilo že v prvih dneh v polnem znesku podpisano.

LIRA.

Novi dvig lire pripisuje »N. Fr. Presse« zlasti ugodnemu poročilu italijanskega zakladnega urada, ki izkazuje za marec resnični proračunski prebitok skoraj 250 milijonov lir, za 100 milijonov več kot so pričakovali. Obtok bankovcev se je znižal za 375 milijonov lir, za investicije so dali 187 milijonov. Ves obtok bankovcev znaša sedaj 19438 milijonov lir, in se dobro poznajo posledice italijanske deflacijske politike. Kakor zmeraj v zadnjih tednih, je tudi sedaj prišla pobuda za dvig lire od Italije same. Na koncu avgusta 1926 je znašal obtok bankovcev v Italiji še 22 milijard, od teh 6.7 milijard na račun države; sedaj ne znaša niti 19 in pol milijard, od teh samo 1.7 milijarde na račun države. Vsled ugodnega razvoja državnih financ je mogla država svoj dolg pri Banca d'Italia hitreje odplačevati kot je bilo preračunljeno, in je banka naklonila zato gospodarstvu lahko večje kredite. V začetku so hoteli stabilizirati liro pri tečaju 120 za funt, sedaj je pa lira že pod 100, in ni nobenih znakov, ali hoče Italija liro stabilizirati ali ne. Treba bo morda računati s tem, da bo italijanska vlada deflacijsko politiko prav previdno nadaljevala; sicer bo pa vlada stabilizirala liro začasno pri 100.

KRAH NA JAPONSKEM.

Parkral že smo pisali o plačilnih težkočah japonskega izvoznega in uvoznega velekoncerna Suzuki. Denarne težkoče te tvrdke so imele za posledico ogromen krah bank in drugih denarnih zavodov, odstop ministrstva itd. Vsofe so ogromne, beremo o slo in slo milijonih jenov, jen je pa pol dolarja. Ker je zbudil ta krah vznemirjenje po vsem svetu, bomo napisali za »Trgovski list« par člankov o njem in o gospodarskih razmerah na japonskem sploh. Že prihajajo poročila o posledicah v Ameriki, o znakih v Londonu, o padcu jena, o tej in oni krizi. Japonska se obrača za pomoč na Angleško, s tem se dvigne ugled Anglije na Daljnem vzhodu, zlasti na Kitajskem, to zopet ima najraznovrstnejše posledice v Evropi itd.

RUMUNSKO POSOJLO.

Zmeraj beremo, da se pogaja Rumunija v Angliji, Nemčiji in Italiji za najetje velikega posojila. Te vesti včasih dementirajo, včasih priznavajo. Guverner Rumunske banke Burileanu je po prihodu iz Londona izjavil časnikarjem, da je bil namen njegovega potovanja v Anglijo dvig zlatih rumunskih depozitov pri Angleški banki. Pred vojsko je Rumunija brez vsakršne obveznosti depozirala pri Angleški banki 95 milijonov zlatih lejev v palicah. Isto je napravila tudi v Berlinu in v Moskvi. Glede berlinske zaloge se vršijo v zvezi z Dawesovim načrtom še pogajanja. Del depozita pri Angleški banki in višini 20 milijonov zlatih lejev bodo porabili za kovanje zlatih novcev, s sliko kralja Ferdinandanda. Kovanje so izročili angleški novčarnici, nove pa napravljajo Francozi. Dalje je dejal Burileanu, da presoja angleško javno mnenje gospodarski položaj Rumunije prav ugodno. Ta vtis je dobil iz pogovorov z ravnateljem banke Mantagujem Normanom in s podtajnikom zakladnega urada Niemayrjem. O rumunskem posojilu v Angliji pa zaenkrat ni govora. Ali ni Burileanu nič dosegel? Nasprotno beremo namreč, da se pogaja Rumunija tudi z Nemci in Italijani. A vsi priznavajo, da mora urediti Rumunija najprvo vprašanje predvojnih dolgov, preden jo bodo spet smatrali za vredno kreditov.

Industrija.

Svetovna produkcija cinka. V svetovni produkciji cinka je Poljska na tretjem mestu. Vsa produkcija je znašala lani 1.327.800 ton. Od teh je prišlo na U. S. A. 579.300 ton (46.8%), na Belgijo 190.200 ton (15.4%), na Poljsko 123.700 ton (skoraj 10%). Sledijo Francija s 6%, Nemčija s 5.5% in Kanada s 4.5%. V letu zadnjih šestih let se je dvignila produkcija cinka na Poljskem od 68.900 ton v letu 1921 na označeno vsoto v lanskem letu. Harrimanov kapital pa bo produkcijo še bolj dvignil.

Elektrifikacija v žvepljenih jamah. — Italijanska zveza za tehniški in gospodarski razvoj žveplene industrije je sklenila, da bo vse sicilske žveplene jame popolnoma elektrificirala. Potrebno energijo bodo proizvajali s paro v Cataniji, daleč proč od žvepljenih jam. Gradili bodo naprave tri leta, stroški bodo znašali 34 do 35 milijonov lir. Skupna dolžina naprav bo znašala 500 kilometrov.

Davki in takse.

Trošarina na vino in vinski mošt in občinske doklade k tej trošarini v Sloveniji. V številki 47. z dne 30. aprila 1927 »Uradnega lista« objavlja delegacija ministrstva financ v Ljubljani statistiko o državni trošarini na vino in vinski mošt ter petijot in o občinskih dokladah k tej trošarini v Sloveniji za leto 1926. Iz tabele I. je razvidno število občin, ki pobirajo doklade ter odstotna obremenitev v posameznih občinah, iz tabele II. pa količine vina (petijota in vinskega mošta), ki so bile zatrosarinjene v posameznih davčnih okrajih ter zneski državne trošarine in občinskih doklad, ki so bili pobrani od dotičnih količin. Na ozemlju ljubljanske oblasti je bilo zatrosarinjenega vina (vinskega mošta in petijota) 197.313.39 hektolitrov. Od tega odpade na Ljubljano 67.062.79 hl. Napram letu 1925. s 197.544.46 hl, od katerih je odpadlo na Ljubljano 59.488.48 hl, je torej Ljubljana sama napredovala, vse ozemlje ljubljanske oblasti pa nekoliko nazadovalo. Na ozemlju mariborske oblasti je bilo zatrosarinjenega vina (vinskega mošta ter petijota) 144.368.16 hl, kar znači napram letu 1925. s količino 129.229.80 hl precej več. Državne trošarine (35 Din oziroma za mošt 25 Din od hektolitra in 0.50 Din za steklenico od 0.7 l) je bilo plačane na ozemlju ljubljanske oblasti (vštevši Ljubljano) leta 1926. 6 milijonov 709.615.15 Din, v Ljubljani sami 2.249.812.25 Din. Napram letu 1925., ki je vrglo 6.6 (v Ljubljani 1.98) milijonov dinarjev, se je donos kljub zmanjšani množini tudi v oblasti zvišal, kar je pripisovati činjenci, da se je količina zatrosarinjenega mošta s postavko 25 Din znižala, količina vina s postavko 35 Din pa zvišala. Na ozemlju mariborske oblasti je bilo leta 1926. pobrane državne trošarine 4.958.924.50 Din. Napram letu 1925. z zneskom 4.862.455.85 Din se je tudi tukaj donos zvišal. Obremenitev vina in vinskega mošta z občinskimi dokladami se je gibalo v letu 1926. v splošnem kakor leta 1925. med 25% in 250%. Višje doklade in sicer do 650% je pobiralo 102 občin, v letu 1925. pa samo 61. Pobiralo je doklade v ljubljanski oblasti leta 1926. 332 občin, leta 1925. pa 326 občin, v mariborski oblasti leta 1926. 504, leta 1925. pa 503 občin. Skupaj se je na občinskih dokladah k trošarini na vino in vinski mošt pobralo leta 1926. v ljubljanski oblasti 16 milijonov 875.444.35 Din — od tega zneska odpade na Ljubljano 6.579.828 Din — v mariborski oblasti pa 9.050.918.79 Din. Vsi ti podatki se nanašajo samo na navadno vino od soda (inkluzivno petiot) na vinski mošt in na navadna vina v steklenicah, ne pa tudi na šampanjec in ostala takozvana »fina vina« kakor malaga, sherry itd.

Iz naših organizacij.

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev v Celju naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližnji in daljši okolici, da uraduje referent zbornice v torek dne 3. maja t. l. od 8. do 12. ure predpoldne v ravnateljski sobi Prevozne družbe d. d. (poslopje carinarnice) v Celju, Savinjsko nabrežje št. 7. Stranke, ki žele kako pojasnilo ali svet o zadevah, katere zastopa zbornica, se vljudno vabijo, da se pri njem v določenem času zglase.

RAZNO.

Reorganizacija nadaljevalnih šol za obrtne in trgovske vajence. Ministrstvo za trgovino in industrijo izdeluje nov pravilnik, ki bo posebno upošteval šolsko izobrazbo obrtno-trgovskega nara-

ščaja. Vse take šole bodo podvržene splošni reorganizaciji v celi državi in novi pravilnik bo podal enotni splošni program pouka. V vseh večjih mestih se bo po možnosti šola delila v strokovne oddelke. Istotako se bodo otvorili posebni tečajji za izpopolnjevanje onih, ki bodo absolvirali tri redne razrede nadaljevalne šole. Posebno se bo pobijala nepismenost.

Poročilo borze dela v Mariboru za leto 1926. Pri tej borzi dela, katera je bila ustanovljena 22. februarja 1919, se je delokrog omejil na okrajni glavarstvi Maribor in Radgona ter Koroško in Prekmurje. Od 22. febr. 1919 do konca leta 1925 je iskalo dela pri mariborski borzi 59.613 oseb. Ponudenihi je bilo v tem času službenih mest 54.481, uspešnih posredovanj v tem času je bilo 20.470. — V teku leta 1926 je bilo faktičnih prijav brezposelnih delavnih moči 11.367. Ponudenihi je bilo tekom leta službenih mest 6.667. Uspešnih posredovanj v tem letu je bilo 3.307. Število brezposelnih dni v letu 1926 znaša skupno 574.561. Nakaznic za polovično vožnjo je bilo izdanih 819 v skupni vrednosti Din 52.329.50. Dopisov, prošenj itd. je prejel urad v tem letu 3224. S 1. aprilom 1926 je država ukinita, razven beograjske, zagrebške in ljubljanske, vse ostale borze dela. Mariborska borza dela posluje od 1. aprila 1926 kot posredovalni urad ljubljanske Delavske zbornice in mestne občine mariborske. — Ukinitiv je bila izvršena baš v času, ko je bila brezposelnost najhujša. V delokrogu mariborske borze dela je stalno okrog 3000 brezposelnih, število se je pa zmanjšalo deloma z odkazanjem dela v južnih pokrajinah države in v Franciji. Odposlalo se je namreč v Srbijo 32 rudarjev in 48 ključavničarjev, v ostale pokrajine 18 poljskih delavcev ter v Francijo 48 rudarjev. Za poljedelstvo in gozdarstvo je bilo število pripravljenih mest večje, kakor število prijavljenih brezposelnih delavcev in delavk. V vrtnarstvu je bilo število prijavljenih vrtnarjev mnogo večje kot število prijavljenih prostih mest. — Rudarska podjetja v Sloveniji niso prijavila nobenih prostih mest. Nekaj prijav je prišlo iz Srbije in Srema, ostala pa iz Francije potom Generalnega francoskega društva za emigracijo v Zagrebu. Za kamenolom v Ribnici na Pohorju se je začelo povpraševati šele začetkom leta 1927 po večjem številu kamnoseških delavcev. V kovinarstvu je vladala celo leto najhujša brezposelnost. Tudi v strojni industriji je bila velika brezposelnost. V lesni industriji in v usjarstvu je vladala tekom celega leta stalna težka kriza. V tekstilni industriji je bilo število ponujenih mest mnogo večje, kot število prijavljenih brezposelnih tekstilnih delavcev in delavk. V tapetarstvu je bilo gibanje neznatno. V oblačilni industriji se je moglo posredovati le za krojače in šivilje. V papirni industriji so bile prijave brezposelnih neznatne. Živilska industrija je imela zelo veliko število brezposelnih delavcev. V gostilniški obrti pa je bilo število prostih mest in sicer zlasti v poletnem času večje kot število priglasičenih brezposelnih moči. V kemični industriji ni bilo skoro nobenega prometa. V stavbarstvu je bilo v jesenskem in zimskem času število priglasičenih brezposelnih delavcev visoko, v poletnem času jih pa je primanjkovalo. Grafična stroka: Neznatno gibanje. Pri drugih poklicnih obrtih je bilo število priglasičenih brezposelnih večje kot prijavljenih prostih mest. V trgovinah je bilo malo razpoložljivih mest, število brezposelnih pa razmeroma veliko. V prometnih podjetjih je bilo gibanje minimalno. Pri dninarjih je bilo število brezposelnih trajno visoko; uspešnih posredovanj je bilo 607. Pri gospodarskem osebju je bil glavni del prometa ženski oddelek. Pri prostih poklicih je število brezposelnih stalno naraščalo. Za vajence je bilo število razpoložljivih mest prilično veliko, število uspešnih posredovanj pa minimalno.

Brezposelna podpora od strani državne borze dela v Ljubljani in od mariborske občine je bila neznatna. Z izdajanjem brezplačnih polovičnih voznihi kart se je mnogo pomagalo brezposelnim. Borza dela je ostala celo leto v najožjem stiku z delodajalci. — Letni proračun borze dela znaša okrog 120.000 Din.

Izprtje 10.000 delavcev. V tvornici avtomobilov Citroen so zopet izprli 10 tisoč delavcev. Tvorniški list objavlja, da bodo izprti delavci v četrtek zopet sprejeti na delo, ako bodo hoteli, sicer se pa bo izprlo celokupno delavstvo, približno 30 tisoč oseb in se bo obrat ustavil.

Drobne vesti. — S 30. t. m. poteče rok, ko morajo likvidirati one ogrske delniške družbe, kojih delniška glavniica ne doseže 50.000 pengö. Ker veliko družb nima te glavniice, bi morale nasilnim potom likvidirati. Gospodarski krogi zahtevajo, naj vlada minimum glavniice zmanjša ali pa naj omogoči pretvorbo majhnih delniških družb v zasebne tvrdke. — Ogrsko predilno industrijo bodo tako povečali, da bo lahko krila vso domačo potrebo, in bo s tem podana tudi podlaga za razširjenje tkalne industrije. Skleniti hočejo trgovske pogodbe s balkanskimi pogodbami in s tem zagotoviti ogrski tekstilni industriji prodajni trg za najmanj 10 odstotkov njenih izdelkov. — Avstrijska električna industrija je prav dobro zaposlena, in upajo, da bo ostalo še nadalje tako. — Izselsjevanje iz Avstrije se obrača v zadnjem času zlasti v Kanado, v Brazilijo in v Turčijo. Med izseljenci v Kanado je tudi že veliko pravihi kmetov; Turčija bo vsled bodočih investicijskih del sprejela zlasti delavce in tehniike. — V poslovnem poročilu Českoslovaške Narodne banke za čas od 16. marca do 15. aprila se omenja nadaljevanje v likvidnosti denarnega trga. Zaposlenost industrije se je nekoliko zboljšala, razven v industriji stekla in porcelana. — Položaj avstrijske mlinске industrije se je zopet poslabšal in delajo podjetja samo še z 10% kapacitete, nekatera manjša podjetja pa sploh ne delajo več. Začeli bodo z veliko sanacijsko akcijo. — Oesterreichische Kreditanstalt für Handel und Gewerbe je spremenila krone v šilinge in je znašala njena glavniica najprvo 50 milijonov šilingov v 1.250.000 delnicah v nominalni vrednosti po 40 šilingov. Nato so jo še dvignili, na 65 milijonov šilingov. — Nova smernica ruske gospodarske politike gre po referatu predsednika najvišjega narodnogospodarskega sveta Kujbiševa za geslom »v tovarno« in ne več »v vase«, kot pred dvema letoma. Uvažajo nove stroje in vežbajo kvalificirane delavce. Rusi gredo za ojačeno industrializacijo in hočejo individualno gospodarstvo zamenjati z združnim. — Českoslovaški splošni penzijski urad je dal od leta 1919 do 10. marca 1927 državi, deželam, občinam itd. skoraj 1 milijardo Kč na razpolago.

Po svetu. Londonski list »Daily Telegraph« je prinesel fantastično poročilo, da bo posodila Nemčija Rusiji ogromno vsoto 60 milijonov funtov, to je 1200 milijonov mark. »Berliner Ztg. am Mittag« to poročilo kategorično dementira. — Švedska Narodna banka je znižala obrestno mero od 4½ na 4%. O znižanju angleške obrestne mere od 5 na 4½% glej poseben članek. — Zveza nemških tovarnih izdelovalcev porcelanaste posode je dvignila cene za 9%. — V marcu je znašal previšek importa nad eksportom v Nemčiji 274 milijonov mark, v februarju 339 milijonov. V marcu so za 86 milijonov mark več izvozili in za 9 milj. mark manj uvozili kot v februarju. — Svetovna produkcija cinka je znašala v marcu 127.400 ton (lani 117.000), svinca 143.000 (112 tisoč). — Beograjska občina bo najela v Newyorku posojilo 4 milijonov dolarjev; posojilo bo kratkoročno, na 3 leta, 6 odstotno. Po preteku treh let upajo, da bodo dobili v Ameriki dolgoročno posojilo. Posojilo bodo porabili za cestnoobnovitvena dela, za kanalizacijo in za zgradbo električne centrale. — Boljšanje položaja tekstilne industrije na Češkem traja naprej; najbolje gre v volneni industriji, ki je trajno prav dobro zaposlena. — Premogovna konjunktura v Poruhruju se je bistveno poslabšala. Zato je premogovni sindikat zvišal omejitveno število od 16% na 40%. Celotno število 163 milijonov ton bo torej v aprilu za 40% manjše. — Potrjuje se vest, da bo zgradila Rusija veliko žitno skladišče v Benetkah, od koder bo zalagala srednjeevropski in jugovzhodnoevropski trg. — Kanadska zvezna plovba je zaključila leto 1926 z bilančnim primanjkljajem 6.680.000 dolarjev. Na-

sprotno je pa finska paroplovna družba zaključila leto 1926 s prebitkom 3 milj. 800.000 mark. — Okoli 60 nemških tovarn emajla se je združilo; nova zveza bo prevzela vso produkcijo in vso prodajo doma in v inozemstvo. — Praška tekstilna veletrgovka Reitler je zaprosila za otvoritev poravnalnega postopanja. — Neka angleška bančna skupina hoče dobiti tri milijone funtov državnih izvoznih kreditov, da izvede v Budimpešti velepotezno električno napeljavo za krajevne industrije in pa da elektrificira ogrski del železnice med Dunajem in Budimpešto. — Po ameriških poročilih se pogajajo v New Yorku avstrijske železnice za posojilo v znesku 42 milijonov dolarjev v svrbo elektrifikacije. — V angleških trgovskih krogih pričakujejo, da bo tekem bodočih dveh mesecev znižala Angleška banka obrestno mero še za 1/2%, na 4%. — Zlato, ki ga bo poslala Angleška banka v zabojih v Francijo nazaj, tehta 150.000 kg. Sedaj bo imela Francija v Angliji založenih še 53.5 milijonov funtov v zlato, kot jamščino vojnih dolgov Francije Angliji. — Češka sladkorna industrijska družba bo v bližnjem času zvišala glavnico od 27 na 36 milijonov Kč; delnice bodo ponudili delničarjem v nakup v razmerju 1:3. Skupiček bodo porabili za investicije in za razširjenje koncerna. — Pristop Anglije k mednarodnemu jeklenemu kartelu je sedaj toliko kot siguran. Utemeljen je v ameriški konkurenci. Uvideli so, da mora le kartel, v katerem je združena vsa Evropa, z uspehom nastopiti proti Ameriki. Vstop Anglije v kartel bo glavna točka dogovorov angleških in nemških industrijcev, ki se bodo v juniju sestali na konferenci v Berlinu. — Ameriški finančni konsorcij Harriman and Co., ki je pred kratkim nakupil cinkove rudne jame in einkarne tvrdke Giesche v Gornji Šleziji, je začel s spopolnitvijo poljske industrije cinka in je izdal v ta namen 12 milijonov dolarjev. V marcu je producirala tvrdka Giesche-Harriman 4750 ton cinka, za 25% več kot v marcu leta 1926. — Čehi hočejo ustanoviti zvezo češko-slovaških inozemskih trgovskih zbornic. Sedež zveze bo v Pragi.

Gospodarske vesti. — Največje pnevmatike sveta izdelujejo v Fort Dunlop v Ameriki za pristajanje novih veleaeroplanov. Imajo premer 2.15 m in tehtajo okoli 100 kg. — Na Angleškem so delali nedavno poskuse o brezžičnem sprejemanju v rudniku 1200 m pod zemljo. Ugotovili so, da je prejemanje

zelo otežkočeno, če je v kamenju železo. — Newyorške Federal Reserve Banke mislijo z ozirom na znižanje obrestne mere Angleške banke znižati lastno obrestno mero od 4 na 3 1/2%. Ta obrestna mera je bila že v veljavi od maja do septembra 1926. — Pri 13 velikih budimpeških denarnih zavodih so se dvignile hranilne vloge v marcu od 265.6 na 276.1 mil. pengö, vloge na tekoči račun pa od 521 na 532 milijonov. Stanje hranilnih vlog 31. marca je znašalo 27.6% predvojnega stanja, stanje vlog na tekoči račun pa 62.1%. — Tvrdka Krupp bo v zasledovanju svojega gradbenega programa zgradila še en plavž; to je najboljšje znamenje, kako se konjunktura nemške kovinske industrije boljša. — Med rumunsko in italijansko vlado se je dosegel sporazum, ki določa plačevanje rumunskih obveznosti Italiji za čas od 11. nov. 1918 do 1. jan. 1922. Rumunija mora plačati vsako leto obroke v višini 7.33% dolžne vsote; 5.5% gre na obresti, 1.83% pa na odplačilo glavnice. Ves dolg bo plačan v 26 letih. Kot podlago so vzeli 11 1/2 ital. centimov za 1 lej. — Od leta 1913. do leta 1926. se je znižala ogrska izvozna trgovina preko Reke od 6.25 milijonov met. stotov na 3.42, uvozna trgovina pa od 13.14 na 5.17 mil. met. stotov. To je izreden padec, ki dokazuje, da mora reško pristanišče izhiriti, če bo šel do sedanjih način naprej. Mi smo že opetovano omenjali, da so tri velika pristanišča za severno zaledje Adrije preveč, zlasti še, če je to zaledje tako razbito in carinsko razkosano, kot je sedaj. Prej je bilo drugače; Benetke so imele nekaj italijanskega zaledja za seboj, Trst avstrijsko ozemlje do Budejovic na Češkem, Reka pa hrvaško in ogrsko zaledje. Pa že takrat ni bilo vse v redu in so hirale zlasti Benetke. — Turška vlada ima veliko novih ponudb za izkoriščanje turških zemskih zakladov. Turška skupina z glavnico 600.000 turških funtov misli na izkoriščanje manganove rude, druga družba s 400.000 funti hoče kopati premog itd. Dohodki turške vlade iz njenih rudnikov so se dvignili od 885.000 turških funtov v letu 1925 na 1 milijon funtov v letu 1926. — Kakor Švicarji in Avstrijci mislijo tudi Čehi na elektrifikacijo svojih železnic. V zadnjem času so se ponovno obrnile na češkoslovaško železniško ministrstvo inozemske finančne skupine s ponudbami financiranja elektrifikacije; in so nekatere ponudbe zelo ugodne. Ministrstvo je pa mnenja, če bo za elektrifikacijska

dela bližnje bodočnosti potreben kapital, da ga bodo dobili pod ugodnimi pogoji lahko tudi doma. — Za predsednika sanacijskega odbora nemške filmske veletrgovke »Ufa«, je bil izvoljen veliki industrijec Huggenberg. — Od 1. aprila naprej veljajo v Švici samo lastni novci, drugi so izginili iz obtoka. So pa to zlati novci po 100, 20 in 10 frankov, srebrni novci po 5 frankov, po 2, 1 in pol franka, ki imajo sliko stoječe Helvecije in letnice od 1874 naprej, dalje novci iz niklja po 5, 10 in 20 centimov in bakreni drobiž po 1 in 2 centima. Vsi drugi novci nimajo tečaja in jih zamenjujejo deloma po nominalni vrednosti, deloma pa za nižji znesek. — Belgijska Narodna banka je sledila zgledu drugih bank in je znižala obrestno mero od 7 na 6 1/2%.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejsko poročilo. — Na svinjski sejm dne 22. aprila 1927 se je pripeljalo 215 svinj, 7 koz; cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 100 do 125 Din, 7 do 9 tednov stari 150 do 200 Din, 3 do 4 mesece stari 320 do 350 Din, 5 do 7 mesecev stari 400 do 450 Din, 8 do 10 mesecev stari 480 do 500 Din, 1 leto stari 1100 do 1200 Din; 1 kg žive teže 9.50 do 11 Din, 1 kg mrtve teže 15 do 17 Din. Prodalo se je 157 komadov.

Mariborski trg, dne 23. aprila 1927. Ta dan je bilo 23 slaninarjev, ki so pripeljali 50 komadov zaklanih svinj na trg ter so prodajali meso in slanino po 10 do 25 Din za 1 kg na drobno, oziroma po 15 do 19 Din za 1 kg na debelo. Domači mesarji so prodajali govedino po 8 do 15, teletino 12.50 do 18, svinjino 15 do 22, jagnjetino pa po 10 do 15 dinarjev za 1 kg. — Perutnine je bilo okoli 500 komadov; cene so bile še vedno tako visoke kakor pretečeni teden. Domači zajci so stali 10 do 25, kozlički (26 komadov) po 50 do 125 Din, jagnje-

ta (3 komade) 100 do 125 Din komad. — **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice, sadike.** Krompirja je bilo 50 voz in se je prodajal po 1.50 do 2 Din kg, glavna solata 10 do 14, grah v stročju 12 Din, kisl zelje 3 do 4, kisl repa 2, čebula 5 do 6, česen 12 do 16 dinarjev kg, karfiol 5 do 12 Din komad, med 30 do 35 Din kg, surovo maslo 46, kuhano 48, čajna 60 do 65 Din, mleko 3 do 3.50, smetana 12 do 16, oljčno olje 28 do 36, bučno olje 15 do 18 Din liter, jajca 1 do 1.25 Din komad. Sadje: jabolka 5 do 14 Din, datelji 24 do 36 Din za 1 kg. Cvetlice 2 do 7 Din, z lonci vred 15 do 35 Din komad. Sadike raznih vrst 12.50 do 25 Din komad. — **Lesena in lončena roba:** 1 do 100 Din, lesene grablje 6 do 8, lesena kočija 2500 Din.

Seni in slama na mariborskem trgu. V sredo 20. aprila je bilo 8 voz sena in 4 vozove slame, v soboto 23. aprila pa 22 voz sena in 7 voz slame na trgu. Cene so bile senu 75 do 90, slami pa 35 do 45, slama se je prodajala tudi po 1.50 do 2 Din vsak snop.

Ribijski trg v Mariboru. V petek dne 22. aprila so bili živi karpi in ščuke na trgu, ki so se prodajale po 18 Din, morske ribe pa po 20 do 25 Din za 1 kg.

DOBAVA, PRODAJA.

Nabava 679 ton premege, 300 m³ trdih drv in 112 m³ mehkih drv. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje drugo pismeno dražbo za jlobovo 679 ton premege na dan 20. maja t. l. in za dobavo 412 m³ drv na dan 21. maja t. l. Dražba bo navedena dneva ob 11. uri v pisarni poštne direkcije v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 2, soba št. 42. — Pogoji se lahko vpogledajo in kupijo v ekonomskem odseku poštne direkcije v Ljubljani. Jamčevina (5% ali, če je inozemec, 10%) pa se mora položiti najkasneje do 10. ure na dan dražbe pri pomožnem uradu direkcije, soba št. 41.

Ivan Tax in sin - Ljubljana
Gospodarska c. 2

Sivalni stroji
izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lasne tovarne. 15-letna garancija. Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“
kolesa iz prvih tovarn „Dürkopp“, „Keyser“, „Syria“, „Waffenrad“ (orožno kolo). — Pisalni stroji vedno v zalogi. — Posamezni deli koles in sivalnih strojev. — Daje se tuč na obroke. Ceniki franco in zastonj.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana :-: :-: Telefon št. 2040, 2457, 2548; interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd.

Pomlad!

Nogavice, kravate, srajce, rokavice, naravnice, žepni robci, nakit za obleke, otroške majice, nahrbtniki, palice, dežniki, kiti v vseh barvah, šifoni, Solingen škarje, noži, potrebščine za krojače, čevljarje, lapetnike, šivlje in sedlarje. Kozna dišeča mila — samo pri

Josip Petelin
blizu Prešernovega spomenika, ob vodi
Ljubljana.
Najnižje cene! Točna poštežba!

Naročajte in širite povsod
TRGOVSKI LIST!

Veletrgovina
kolonialne in
špicerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
poštežba!

Zahtevajte ceniki

Najboljša v materialu in konstrukciji so:

Josip Petelinca
kolesa in šivalni stroji

znamke
Gritzer, Adler in Phönix.

Najlepše opremo, posamezni deli, pnevmatika, igle za vse sisteme — samo v
Najnižje cene. — Tudi **LJUBLJANI** blizu Prešernovega na mesečna odplačila. **LJUBLJANI** spomenika ob vodi.

Tiskarna MERKUR, Ljubljana

trg.-ind. d. d. — Simon Gregorčičeva ulica 23
se priporoča za tisk vsakovrstnih tiskovin za trgovce, obrtnike, industrijce in urade. — Lastna knjigovoznica

Trgovci, obrtniki, industrijalci, oglašajte v
„TRGOVSKEM LISTU“!

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

prilporeča

špicerijsko blago

raznovrstno žganje,
moko in deželne pridelke. — Raznovrstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave s električnim obratom. Ceniki na razpolago!